

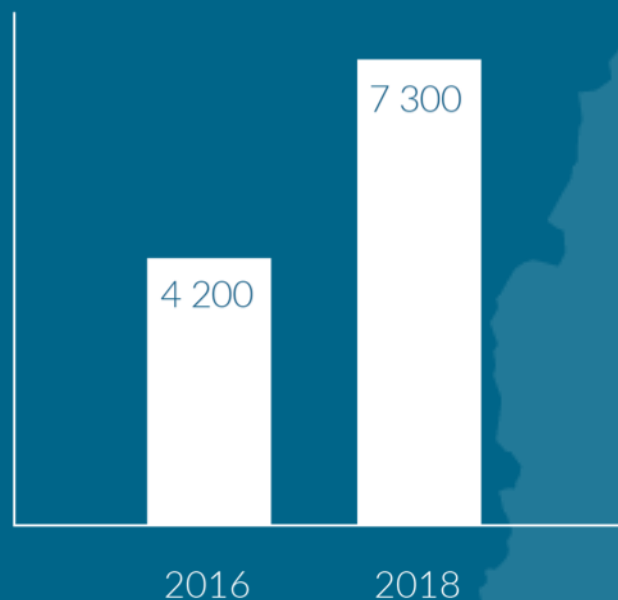
TRANSPORTFÖRETAGEN

Tempen på bussbranschen

Riksrapport 2018

Oroande personalbrist i bussbranschen

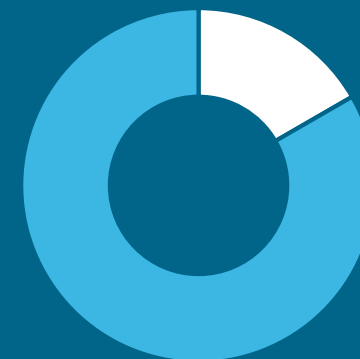
Behovet av bussförare de kommande tre åren ökar nu kraftigt. Sedan 2016 har behovet ökat med 74 %.

6 av 10

Samtidigt som behovet av bussförare ökar uppger 6 av 10 företag med rekryteringsbehov i årets rapport att de har haft svårt att rekrytera personal det senaste året.

7 300

Branschen uppskattar rekryteringsbehovet till 7 300 bussförare de kommande tre åren.

14 %
Kvinnor

86 %
Män

14 % av de anställda bussförarna är kvinnor.

“Det är glädjande att andelen kvinnor i bussbranschen är högre än i väldigt många andra transportyrken. Men i en bransch med stora rekryteringsbehov behöver vi attrahera än fler kvinnor framöver.”

Caj Luoma, Chef kompetensförsörjning på Transportföretagen

Stora rekryteringsbehov kommande år

Transportföretagen har under våren 2018 genomfört en enkätundersökning riktad till medlemsföretag i bussbranschen samt kommunala bussbolag. Syftet med undersökningen har varit att kartlägga bussbranschens rekryteringsbehov de kommande åren.

Jämfört med motsvarande undersökning två år tidigare har behovet av bussförare de kommande tre åren vuxit kraftigt. Under den kommande treårsperioden behöver branschen rekrytera 7 300. Motsvarande siffra var för två år sedan 4 200.

Sex av tio företag med rekryteringsbehov, som försökt rekrytera bussförare det senaste året, har haft svårigheter. Den främsta orsaken till svårigheterna att rekrytera är att hitta sökande som har rätt utbildning.

Var fjärde bussförare är över 60 år och under de kommande tre åren förväntas cirka 2 600 bussförare gå i pension.

Personalbristen får konsekvenser...

- **Inställda bussturer leder till sämre attraktivitet att åka kollektivtrafik**
- **Leder till ökad privatbilism och miljöpåverkan**
- **Försämrar möjligheten för människor att bo, arbeta och studera på annan ort**
- **Påverkar svensk turism och besöksnäringen negativt**

...men skapar också möjligheter

- Bussförarutbildningen
 - bidrar till snabb etablering på arbetsmarknaden.
 - leder till ökad integrering i samhället.
 - ger mångkulturella arbetsplatser.
 - leder till arbetstillfällen över hela landet.

Behovet av bussförare ökar kraftigt

Bussbranschens sammantagna bedömning av sitt rekryteringsbehov under det kommande året (2018) uppgår till drygt 3 100 personer. Det sammanlagda rekryteringsbehovet efterföljande två år, 2019-2020, uppgår till 4 200 personer.

Detta ger ett sammantaget rekryteringsbehov på omkring 7 300 bussförare de närmaste tre åren (till och med 2020). Motsvarande siffra i undersökningen för två år sedan var 4 200 personer.

3 100

Så många personer bedömer bussbranschen att rekryteringsbehovet är under det kommande året

7 300

Det sammanlagda rekryteringsbehovet 2018-2020

Stort rekryteringsbehov i storstadsregionerna

Sett till region är rekryteringsbehovet störst i de tre storstadslänen Stockholms, Västra Götalands och Skåne län.

I Stockholms län uppskattas rekryteringsbehovet till 2 996 bussförare. I Västra Götaland är siffran 1 395 och i Skåne 501.

2 996

*bussförare behövs
i Stockholm*

1 395

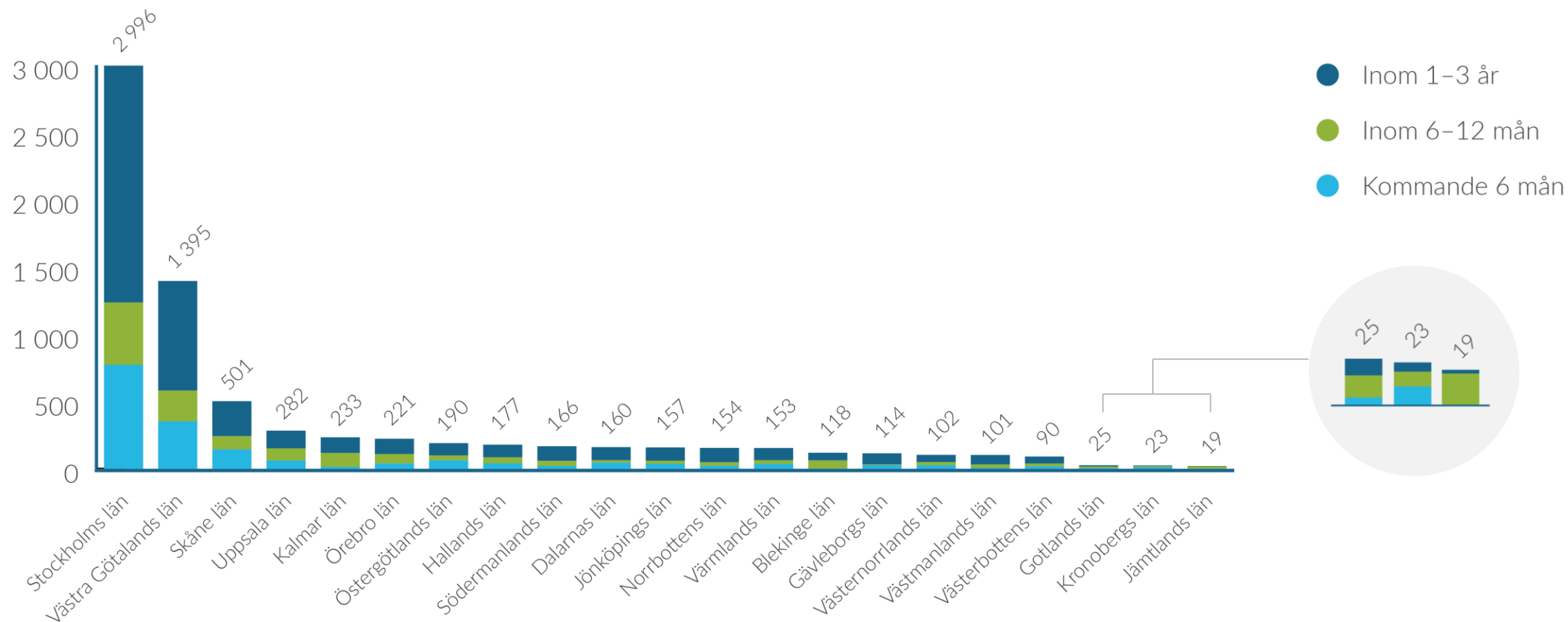
*bussförare behövs
i Västra Götaland*

501

*bussförare behövs
i Skåne*

Rekryteringsbehov per län 2018-2020

Stor brist på bussmekaniker

Behovet av bussmekaniker det närmaste året uppskattas till 175 personer, varav två tredjedelar efterfrågas av de allra största företagen. Totalt på tre års sikt bedöms omkring 400 bussmekaniker behöva rekryteras, varav 70 % till de största företagen.

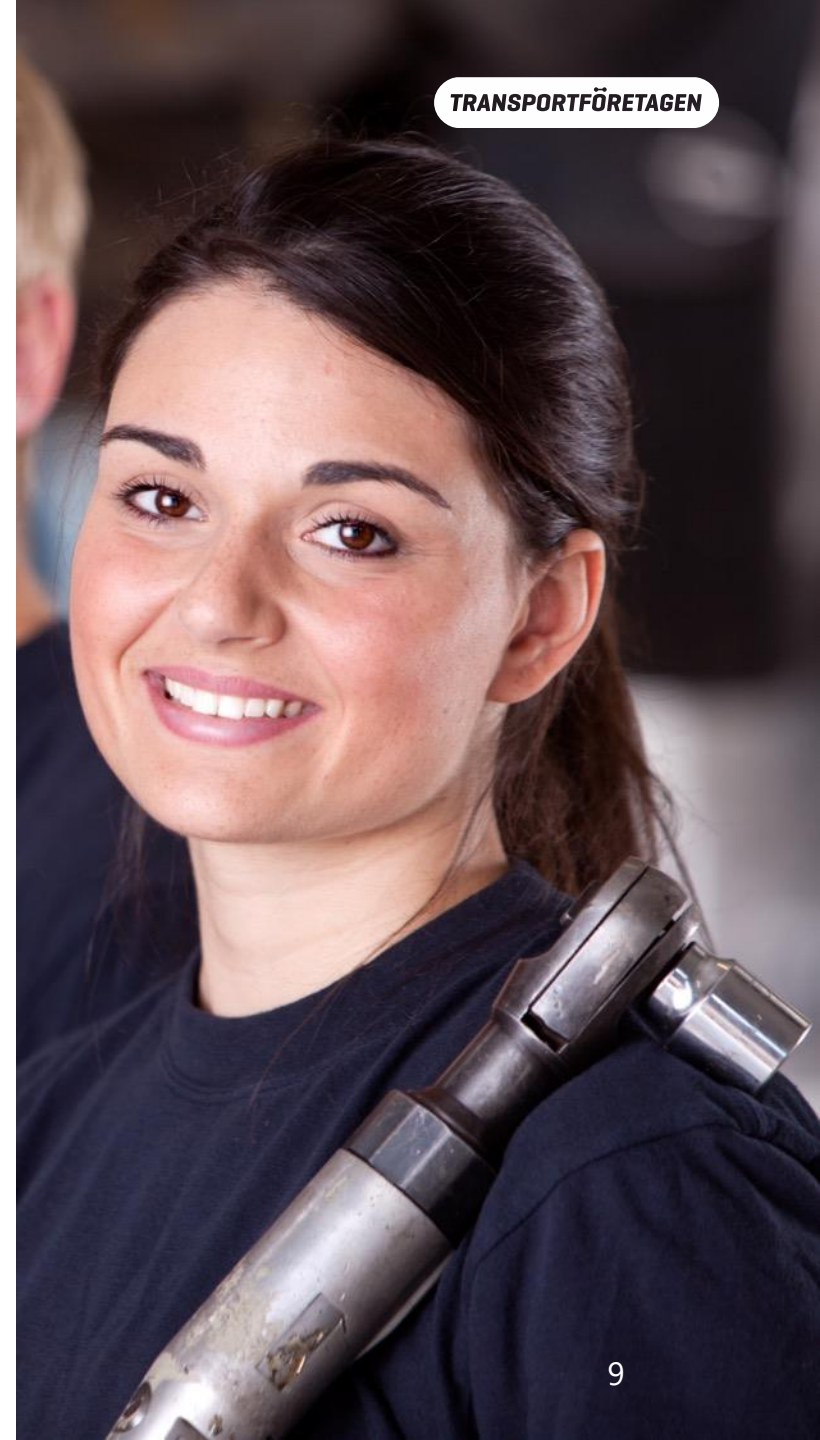
Behovet av trafikledare bedöms vara 50 personer under 2018. Totalt på tre års sikt bedömer de svarande att 120 trafikledare behöver rekryteras.

400

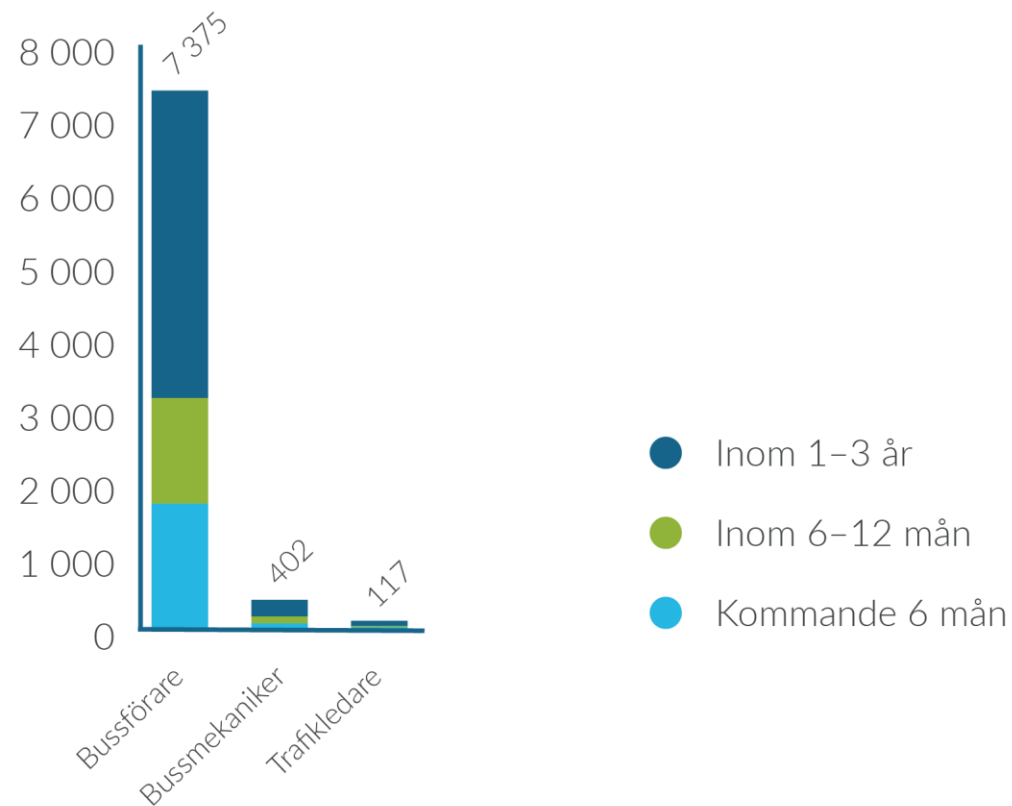
*bussmekaniker behöver
rekryteras under 2018–2020*

120

*trafikledare behöver
rekryteras under 2018-2020*

Rekryteringsbehov efter yrkesgrupp

En majoritet av bussföretagen har svårt att rekrytera

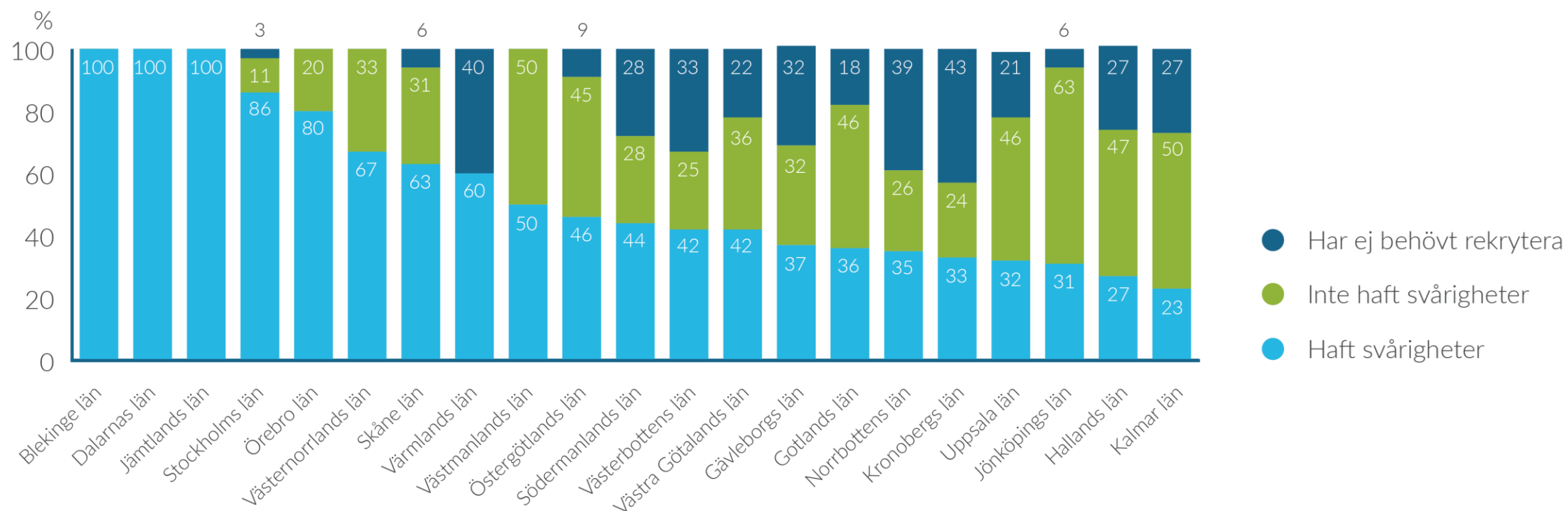
Åtta av tio företag har haft behov av att rekrytera bussförare under det senaste året. Av dessa företag rapporterar sex av tio företag att de har haft svårigheter med rekryteringen. Allra störst har svårigheterna varit för de allra största företagen, de med 500 eller fler anställda. Där svarar hela tre fjärdedelar att de har haft svårigheter att rekrytera bussförare under det senaste året.

Tre av fyra företag uppgav att personer med rätt yrkesutbildning har varit svåra att hitta. Omkring hälften av de svarande har svarat att det var svårt att hitta personer med rätt yrkeserfarenhet eller tillräckliga språkkunskaper.

Svårigheter att rekrytera per län

Andel företag (%) som haft svårigheter att rekrytera bussförare under det senaste året, per län.

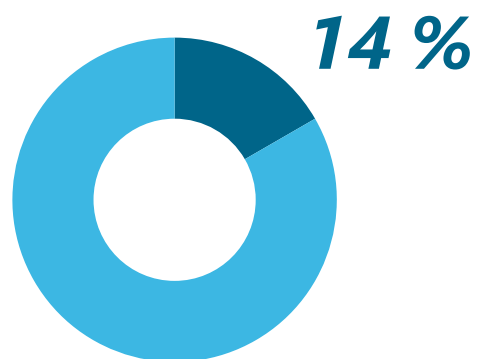

Brist på kvinnor

Bussföraryrket är fortfarande ett mansdominerat yrke men allt fler kvinnor söker sig till branschen och andelen anställda kvinnor är nu uppe i 14 %.

Vad gäller de andra yrkena som undersökts, bussmekaniker och trafikledare, så är andelen kvinnor lägre. Inom yrket bussmekaniker är endast fyra procent kvinnor.

För yrket trafikledare är representationen av kvinnor betydligt högre. Idag är var fjärde trafikledare kvinna.

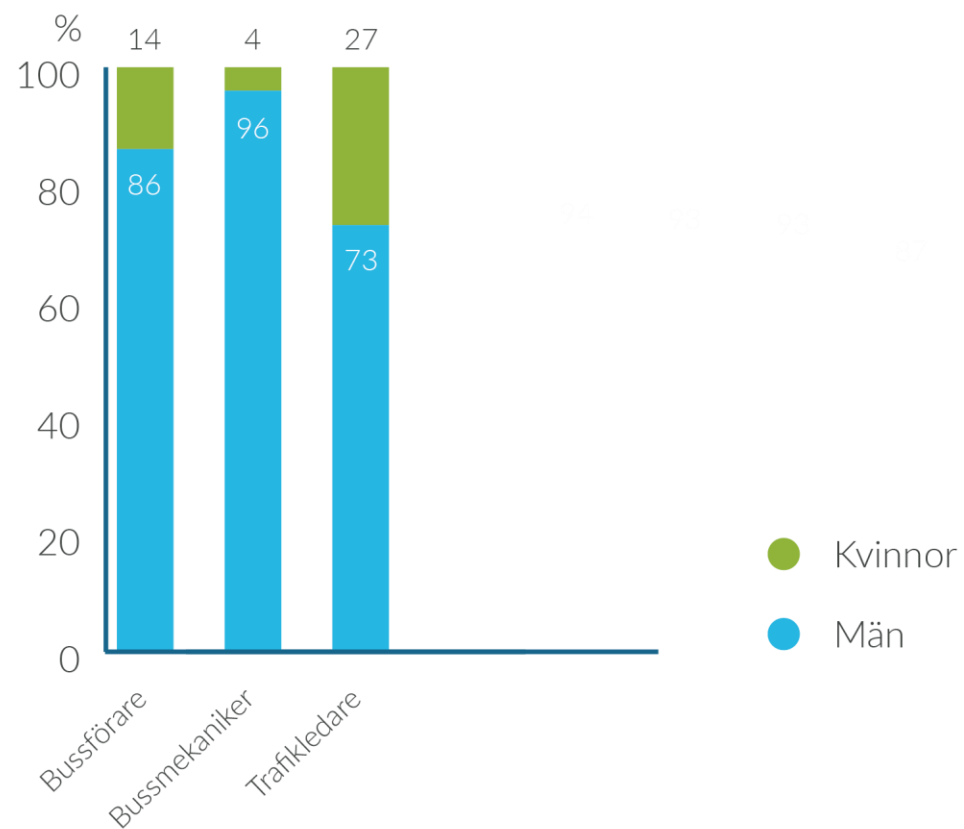
**14% av de anställda
bussförarna är kvinnor**

**Var fjärde trafikledare
är kvinna**

Branschen behöver fler kvinnor

Var fjärde bussförare är över 60 år

Bland bussmekaniker och trafikledare är 12 % respektive 11 % över 60 år.

I Stockholms län är 1 941 bussförare över 60 år, i Västra Götaland är siffran 1 507 och i Skåne 528.

Var fjärde bussförare
är över 60 år

1 941

*Bussförare över 60 år
i Stockholm*

1 507

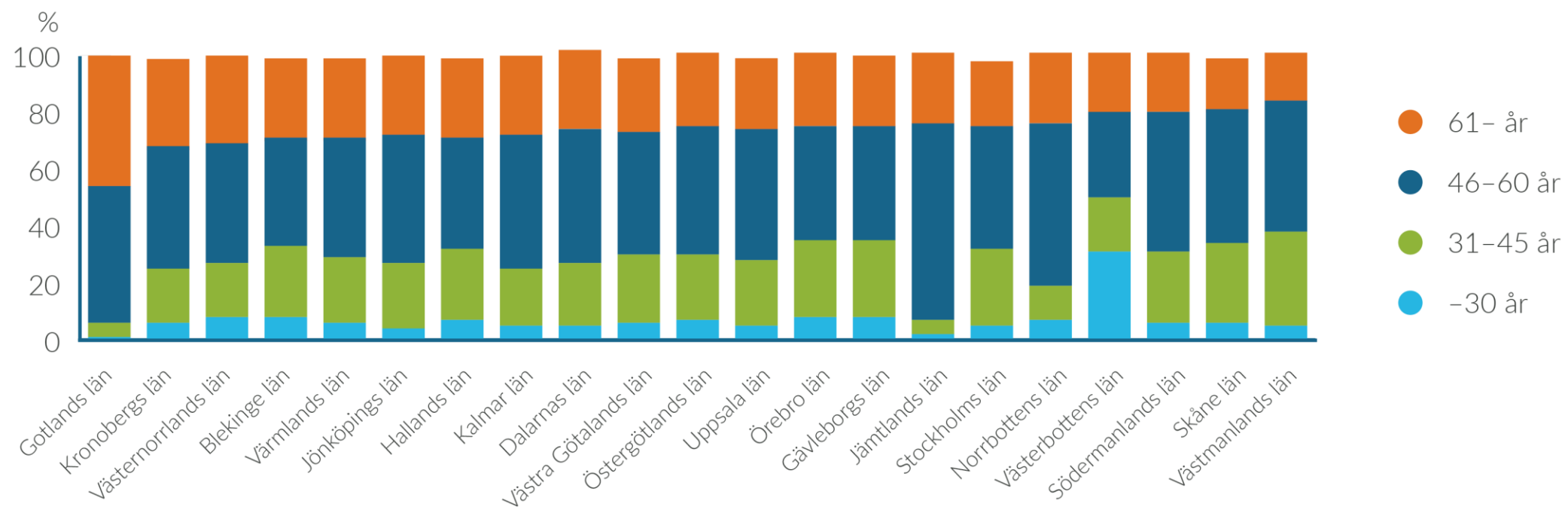
*Bussförare över 60 år
i Västra Götaland*

528

*Bussförare över 60 år
i Skåne*

Åldersfördelningen per län

Stora pensionsavgångar de närmaste åren

Under det kommande året (2018) uppskattas nära 1 100 bussförare gå i pension och drygt 1 500 bussförare förväntas gå i pension under 2019–2020.

Stockholms län är i detta avseende det län där störst antal bussförare förväntas gå i pension under 2018, 230 personer.

I Västra Götalands län förväntas 180 bussförare gå i pension under 2018 och i Skåne län är motsvarande antal 80 personer.

1 100

bussförare uppskattas gå i pension under det kommande året

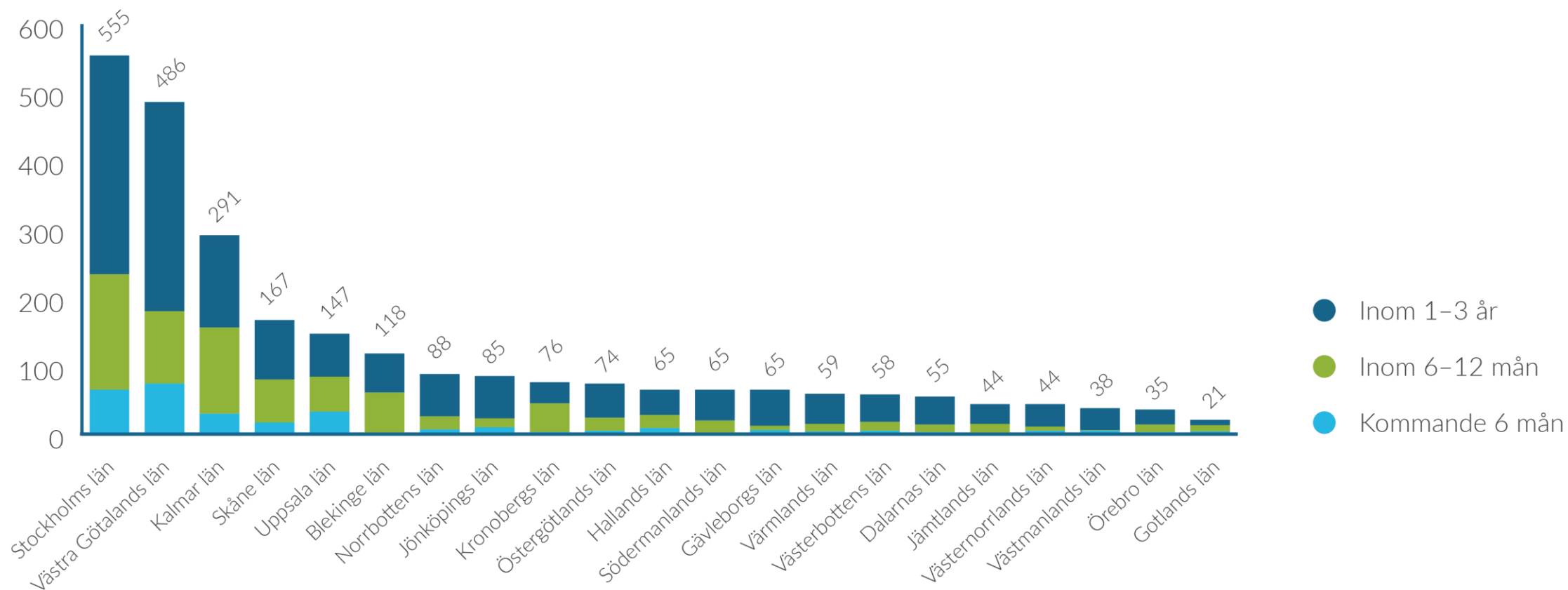
1 500

Bussförare förväntas gå i pension under 2019–2020

Pensionsavgångar per län 2018-2020

Drygt 100 bussmekaniker och omkring 60 trafikledare bedöms gå i pension under den kommande treårsperioden.

Transportföretagens förslag på åtgärder

- Det behövs långsiktiga och offentliga satsningar som bidrar till att förändra bilden av yrkesutbildningar.
- Utbildningskvaliteten behöver stärkas. Genom att initiera och stärka samverkan mellan utbildningsanordnare och företag i bussbranschen höjs utbildningskvaliteten.
- Antalet platser inom vuxenutbildningen måste öka. Därför är en fortsatt – och långsiktig – utbyggnad av yrkesvux och yrkeshögskolan nödvändig. Därutöver är en fortsatt satsning på arbetsmarknadsutbildningar också av stor betydelse för transportnäringen.
- Fortsatt offentlig stöttning och utveckling och implementering av valideringssystem och yrkesprov.
- Integrerad körkortsutbildning för elever i gymnasieskolan – körkort utökar anställningsbarheten för ungdomarna.

Kort om undersökningen

Transportföretagen har via Statisticon AB under våren 2018 genomfört en enkätundersökning riktad till medlemsföretagen inom Sveriges Bussföretag.

Utöver medlemsföretagen inkluderades även sju kommunala bolag som inte är medlemmar i Sveriges bussföretag. Medlemsföretag utan några anställda exkluderades.

Det huvudsakliga syftet med undersökningen har varit att kartlägga bussbranschens rekryteringsbehov för 2018-2020. Resultaten från undersökningen kommer i huvudsak att användas i dialog med politiker, myndigheter, huvudmän, skolor och allmänheten för att stärka bussbranschens kompetensförsörjning.

Svarsandelen i undersökningen är 47 % och anses som en relativt hög andel svarande.

En detaljerad beskrivning av undersökningsmetoden finns att läsa på Transportföretagens hemsida.

De yrkesgrupper som undersökts är följande:

- Bussförare
- Bussmekaniker
- Trafikledare